

Základy Tradiční Čínské medicíny (TČM) a filosofie Energy.
Časopis Vitae č. 5/2019

Při práci s produkty Energy je velmi důležité vědět, na jakých základech fungují. K tomu, abychom mohli úspěšně a naplno využívat jejich potenciál, se musíme blíže seznámit s hlavními myšlenkami a principy čínské medicíny. Společně s Vámi se jim budeme v našem novém seriálu postupně věnovat.

CO JE QI?

Jako první si přiblížíme pojem QI (čte se čchi). Jedná se o nejobecnější termín, který na kosmické úrovni znamená v podstatě energii. QI ale je spíše energie v einsteinovském smyslu, tedy něco, co může být jak energií, tak hmotou. Je v ní obsažen potenciál všeho. Jakmile se tento potenciál realizuje, tedy něco vznikne, už se dostáváme na úroveň běžného lidského vnímání a pochopení.

QI se může projevit jako cokoli. Ať už jako strom, nebo třeba pes, vše je projevená QI. Je jí ale i myšlenka. A tady máme vysvětlení, proč myšlenka dokáže poškodit tělesné funkce, proč je přesvědčení (například o vlastní bezcennosti) zdrojem tolika fyzických potíží. Říká se, že slovem se dá zabít. Ano, i slovo je QI. A slovo, které ubližuje, může zablokovat proudění energie QI v lidském těle, vnést do tohoto proudění zmatek, a dokonce ublížit.

JIN A JANG

My, lidé, žijeme v tzv. dualitě, světě protikladů. Vnímáme tedy – je to velké? Malé? Štíhlé? Tlusté? Světlé? Tmavé? Prostě protiklady. Ty jsou ve východním pojetí vyjádřeny termíny jin a jang. Obrázek zvaný monáda pak symbolizuje jednotu celku tvořeného dvěma protiklady, jež od sebe nelze oddělit. Jak bychom zjistili, že je něco velké, kdybychom nevěděli, že existuje malé? Jak bychom poznali horké, kdybychom neznali chladné? A tak se jin a jang staly symboly protikladů.

Jang je mužský princip. Představuje vše, co je horké, aktivní, silné, je to energie, den, slunce, změna, pohyb...

Jin zastává ženský princip. Je to chlad, hmota, klid, stabilita, noc, měsíc...

Jeden bez druhého nemohou existovat. Pokud chceme vnímat něco z pohledu jinu a jangu, musíme se dívat na věci, které jsou v nějakém vztahu. Například nemůžeme z pohledu jinu a jangu hodnotit zajíce a holuba. Ale holuba a holubici ano. Další charakteristikou je, že jin a jang jsou od sebe neoddělitelné. Jak narůstá jang, jin mu ustupuje. Ale ve chvíli, ***kdy jang dosahuje svého maxima, překlopí se a mění se v jin.***

Známe to všichni, například když sáhneme na horkou plotnu. Nejdřív cítíme chlad. A to je právě extrémní jang. Tak extrémní, že jej vnímáme jako chlad – tedy jin.

Nebo v rodině. Pokud je velmi dominantní žena, muž nemá v rodině dost prostoru a vzniká nerovnováha. Žena je pak na všechno jakoby sama a nevyváženost vede ke zmatku. V současném světě je tento zmatek naprosto běžný. Míchají se role v rodině a jin, který ze své přirozenosti bývá spíše uvnitř – tedy pečuje o dům a rodinné vztahy, se dostává zcela nechráněný jangem do zevního světa. A jang, který by měl působit hlavně ve vnějším světě, ochraňovat jin a podporovat jej silou, se tak oslabuje. Pořád mějme na paměti, že celek je jeden – v tomto případě rodina – která nemůže být větší, je to pro tento model, uzavřený systém. Takže lze jen přelívat sílu uvnitř. Když naroste jin, logicky ubere místo jangu.

Cílem čínské medicíny je nastolení rovnováhy. Jenže tento termín je obvykle chápán nepřesně. Rovnováha je nejen o vnitřním stavu, ale i o

vztahu k okolí. V čínském pojetí je totiž moudrý ten, kdo žije klidně, bez velkých výstřelků a v souladu s děním kolem sebe. Znamená to nejít proti tokům energií v přírodě. Tak například není vhodné v zimě sportovat do zapocení. Ale v létě se prakticky nemusíme zastavit. Kolem je tolik jangu! A tak ho můžeme čerpat i utrácet. Tato moudrost je v přímém rozporu s tím, jak žijeme v naší civilizaci. Makáme do úmoru, jíme v zimě letní potravu, pracujeme v noci ... Celý tento systém se v čínském myšlení aplikuje obecně, tedy i na společnosti. Proto není vhodné jít jeden proti druhému, i to vytváří nerovnováhu, často tu nejhorší.

TEORIE 5 PRVKŮ

Grafickým znázorněním teorie pěti prvků je různé pentagramu. Prvky – neboli hybatele nelze brát zcela doslova. Jedná se o symboly Dřeva, Ohně, Země, Kovu a Vody. K jednotlivým prvkům se přiřazují věci z přírody a také lidské – nakonec člověk je součástí přírody. Například Dřevo je prvkem emoce hněvu, orgánů jater a žlučníku, jeho barva je zelená, chuť kyselá, vývodem dřeva jsou oči, klimatickou energií vítr... Takto jsou pojímány i ostatní prvky. Samozřejmě ke každému hybateli patří věci daleko víc, včetně tónu, zvířete, planety... a když mluvíme o Energy produktech, tak také jeden jediný, na celý prvek fungující přípravek Pentagramu®. Například pro zmiňované Dřevo je to bylinný koncentrát **Regalen**.

Dá se tedy říci, že pomocí pentagramového produktu dokážeme ovlivnit celý prvek, se vším, co se k němu váže. Tento koncept je zcela unikátní, protože čínská medicína takto nepracuje. V ní jsou velmi přesně sestavené směsi bylin, často ještě upravované například pražením v soli, medu, zpopelněním apod. pro zvýraznění některých účinků. Student TČM se musí toto všechno naučit, chce-li se zabývat čínskou fytotherapie, a umět byliny kombinovat dle individuálních potřeb pacienta. Nebo existují na nejčastější potíže již předchystané směsi, které ale vyžadují dost přesné nasazení, tedy podrobnou diagnostiku. Originální čínské směsi jsou účinné, ale jejich aplikace není jednoduchá, a pokud se zmýlíme, můžeme systém těla hodně rozhodit.

Vysvětluji to zde takto podrobně proto, aby byl zřejmý rozdíl mezi produkty Energy a klasickými čínskými směsmi, protože lidé se mě často ptají, jestli je firma Energy čínská medicína? Není. A je to dobře. Produkty jsou však dle principů čínské medicíny velmi dobře použitelné. Takže jak je to s tím pentagramem?

RŮZICE PENTAGRAMU

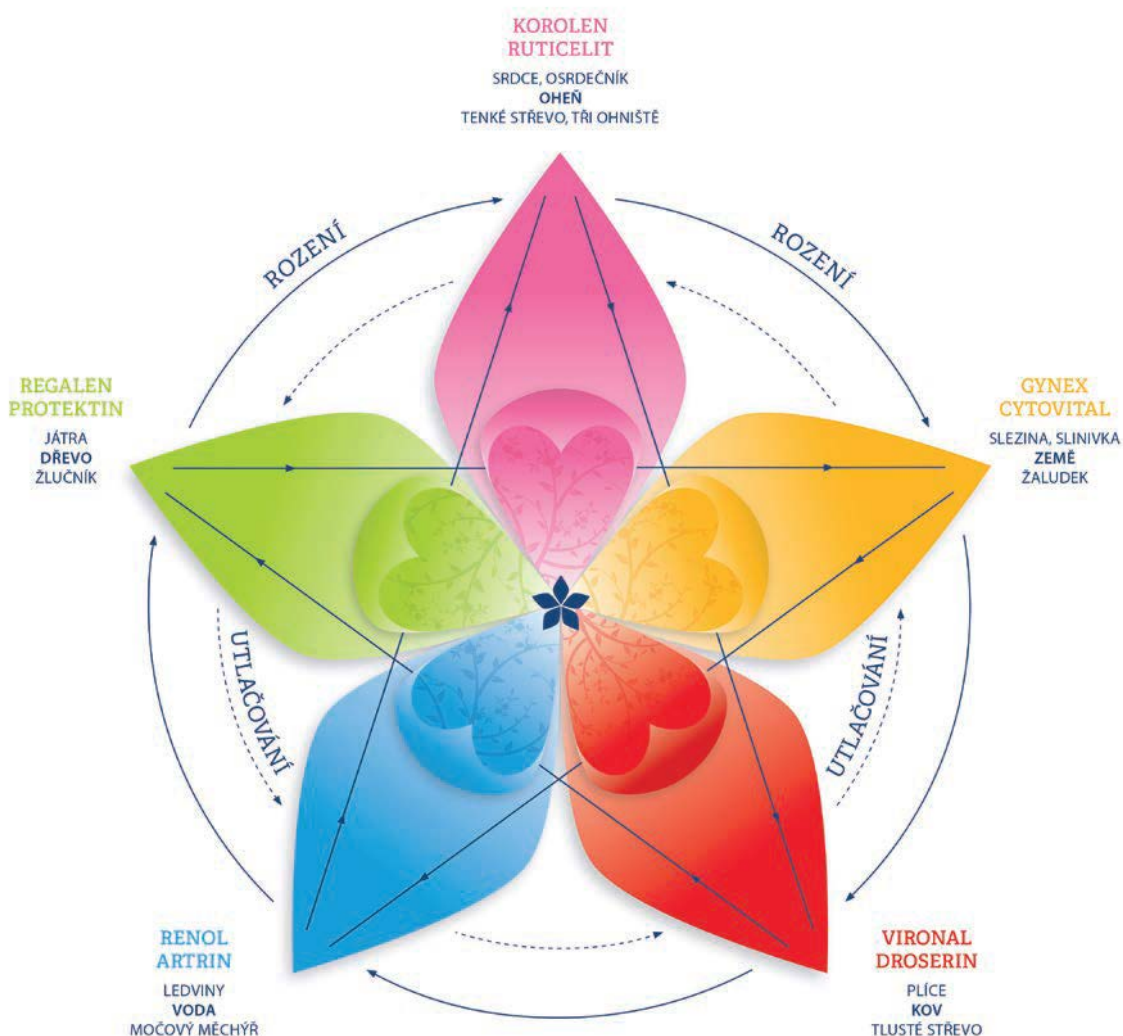
Pět prvků pentagramu se vzájemně ovlivňuje (viz obr. níže). *Dřevo rodí Oheň, Oheň rodí Zemi, Země rodí Kov, Kov zase Vodu a ta Dřevo.* Co to znamená? Síla Dřeva vytváří podmínky pro sílu Ohně atd. Jinými slovy – pokud nebudou mít játra dost síly, nedokážou dobře podporovat srdce, nebo pokud budou zasažena nějakou škodlivinou, na srdce se pak může přenést. To je vidět například u stavů spojených s bušením srdce, kdy je příčina často v emocích, které seablokovaly na úrovni jater, mění se v oheň emocí a pak honí srdce, které silněji a rychleji pulzuje. Pokud v takovém případě budeme léčit srdce, nebudeme úspěšní. Musíme pracovat s játry.

Je ale třeba mít neustále na paměti, že v tomto pojetí mluvíme sice o játrech, ale myslíme tím jejich sílu, jejich QI. Takže přes to, že jde o napadení Ohněm emocí – to je termín čínské medicíny – nemusíme se o játra bát. Orgán jako takový narušen není. Dá se to přirovnat k autu, které má naprosto v pořádku všechny součástky, ale nemá správné palivo, a proto nejede, nebo jede špatně. Tyto nuance se lze dozvědět na seminářích Univerzity Energy, kde o nich často mluvíme.

Dále v pentagramu prvků existuje systém kontroly. Dřevo kontroluje Zemi, Země zase Vodu, Voda pak Oheň, Oheň Kov a Kov Dřevo. Z uvedeného vyplývá, že organismus je schopen řadu věcí zregulovat sám. Nemoc vzniká až tehdy, pokud nerovnováha překročí určitou hranici, se kterou už si tělo nepochová.

Pentagram ale říká ještě víc. Můžeme často vidět, jak se nemoc posouvá, příznaky se rozvíjejí směrem k některému z prvků. Například nejprve člověka bolí břicho, bolest je pod žebry, více vpravo, šíří se do zad podél žeber. Lékař diagnostikuje problém žlučníku a vyoperuje jej. Pacientovi se uleví, zdánlivě je problém vyřešen. Že za pět let přichází pro vysoký krevní tlak, si nikdo se žlučnickovými potížemi již nespojí, protože tak to západní medicína prostě nevidí. Nicméně my víme, že se po pentagramu problém přesunul dál, na oheň, tedy srdce a cévy. Naštěstí se celá situace dá vyřešit pomocí produktů Energy.

A o tom budou následující díly našeho povídání. Dnes začneme Ohněm, jehož čas pomalu přichází...

Oheň

Létu, které se pomalu začíná blížit, je přisouzen element Ohně. Jedná se o prvek, který souvisí se srdcem a tenkým střevem, emocí Ohně je radost, tkání, kterou spravuje, jsou cévy, je pánem všech emocí, podporuje řeč, jeho barvou je červená,

chutí hořká. Je třeba si uvědomit, že srdce jako jinový orgán je zde zcela vůdčí. Jinové orgány uskladňují podstatu – jinak řečeno esenci daného prvku. Skladují a také spravují. Jsou tedy nositeli toho, na co se činnost orgánů neustále spoléhá, z čehož čerpá základ, který si pak přetváří dle svých potřeb buď na energii, nebo výživnou složku krve.

Také dráha srdce, která jde od podpaží po vnitřní malíkové straně ruky až na malíček, je doplňována silou z příslušného orgánu. Srdce je ale víc než pulzující věc. Že má zásadní vliv na oběh krve, vidí obě medicíny, západní i čínská, shodně. Ale liší se – a to zcela zásadně – v pojetí ostatních funkcí. Například západní medicína nevidí souvislost mezi srdcem a psychikou. Zato čínská medicína mu přisuzuje vliv na kontrolu všech emocí. Nikdy totiž ve svých představách o fungování těla neoddělila tělo od duše. To znamená, že i duševní stavy a nemoci řeší přes jednotlivé orgány. A právě srdce je často zdrojem mnoha poruch. Každý orgán sice spravuje nějakou emoci, ale srdce ji jakoby pojmenovává. Znamená to, že bez něj by člověk neuměl identifikovat, co cítí. Navíc je to srdce, které drží emoce na uzdě. Pokud jsme tedy rozhození, lítáme ode zdi ke zdi, nemůžeme se uklidnit, nebo naopak pro nic nadchnout, jde o oslabení této jeho funkce.

PRODUKTY ENERGY

Základem podpory každého prvku je pentagramový produkt. U Ohně je to *Korolen*. Působí na celý prvek, tedy jak na srdce jako orgán, tak na jeho psychické funkce, i na cévy, podporuje řeč, pomáhá vnímat radost, stabilizuje emoce a posiluje člověka, aby je zvládl. Na podporu a regulaci jednotlivých funkcí můžeme použít i další produkty. Krémem, který odpovídá Korolenu, je *Ruticelit*. Ten se dá aplikovat i u velmi malých dětí, formou koupele – malé množství krému se rozmíchá do vody ve vaničce a děťátko se vykoupe. *Stimaryl* se podává, pokud potřebujeme podpořit výživu čehokoli v těle, srdce a mozek nevyjímaje. *Vitamarin* jako produkt obsahující nenasycené mastné kyseliny podporuje rovnováhu v metabolismu tuků, ale stabilizuje také buněčné membrány v oblasti nervového systému, a tím přispívá k nalezení klidu. *Celitin* umí rozšířit cévy v periferním řečišti, a tím zlepšit prokrvení nejen rukou a nohou, ale i vnitřních orgánů, včetně mozku. *Relaxin* je produkt, který uvolňuje a je vynikající pro přepracované, neustále „rozjeté“ lidi, kteří nedovedou zastavit myšlenky, nebo se cítí být tlačeni do dalších a dalších aktivit. *Nehodí se ale pro situace, kdy je opravdu zle a my musíme zabrat, bez ohledu na sebe – například při péči o umírajícího člena rodiny, nebo při nějaké jiné katastrofě. Pokud si ho přesto v tuto chvíli vezmeme, uvolní nás, ať chceme či ne, a tak se dozvíme, jak nám vlastně je. Lidská schopnost oddělit se od fyzických pocitů je opravdu obrovská, ale na to Relaxin nemá. V takovém případě už je vhodnější užívat Stimaryl.*

ZDRAVOTNÍ OBTÍŽE

Deprese a vyhoření. Je-li příliš silný Oheň srdce, může dojít až k manickému chování. A naopak, některé formy deprese odpovídají oslabenému Ohni srdce. Obě situace se dají zregulovat *Korolenem*. Dá se tedy říci, že tzv. bipolární porucha – dříve maniodepresivní psychóza, odpovídá šlehajícímu a pak oslabenému Ohni srdce. Nicméně u vysloveně psychiatrických nemocí je nezbytné brát léky – antipsychotika a *Korolen* se hodí pro lehčí stavy, tam také dobře zabírá.

Na tzv. „běžné“ **deprese** pak máme velmi osvědčenou kombinaci produktů Energy. Těmi jsou míněny stavy, kdy je člověk vyčerpaný nějakou složitou, nebo dlouhotrvající situací. Potom se nedokáže radovat, je velmi unavený, nechce jít do

ničeho nového, je ospalý, ale spánek jej neosvěží, bolí ho tělo i duše, všechno mu vadí, mívá trávicí potíže, prostě už nemůže. Tento typ duševní únavy je v dnešní době velmi častý. Bývá také součástí syndromu vyhoření, kde je navíc postupná ztráta zájmu o dříve milovanou práci. Lidé, který vyhořeli, jsou právě ti, kteří nejvíce hořeli, to znamená, věnovali své práci naprosto všechno. Čas, sílu, obětovali i svoje volno, koníčky, vztahy s přáteli... Zde může pomoci **Korolen** ve spojení se **Stimaralem** a **Revitae**. Je ale také potřeba zásadní změna přístupu k sobě a situaci. Nezapomínejme, že i zítřek bude vyžadovat naši sílu...

Srdeční slabost. Další situací spojenou s problematikou srdce je tzv. oslabení energie – QI . To znamená, že srdce má málo síly k pohánění krve. Tyto situace jsou u nás známy jako srdeční slabost až selhání. Příznakem bývá nejprve únava i při sebemenší námaze, zhoršené dýchání při chůzi do kopce, někdy otoky a pobolívání na hrudníku. Tento stav musí řešit lékař, ale můžeme tělu pomoci **Korolenem**, jako doplňkovou léčbou. Dalším možným následkem oslabené síly srdce je zhoršené prokrvení periferních částí těla. Někdy bývá spojené se sníženou průchodností cév, jindy spíše s jejich křečovitým sevřením. A tady je Korolen naprosto nenahraditelný. Uvolňuje sevření a pomáhá krvi dostat se dál.

Křečové žíly. Opačným stavem jsou křečové žíly, tedy varixy. Kdekoli v těle – bývají třeba i v dutině břišní, a také na nohou, kde jsou nejčastější. Zde podáváme **Korolen** a současně je natíráme krémem **Ruticelit**, který léčí zevně. Tento postup se dá použít i u hemoroidů, je tam velmi osvědčený.

Paměť a učení. **Korolen** je nezastupitelný v podpoře paměti u starších lidí. Tam je vhodné jej užívat s **Celitinem**, nebo **Vitamarinem**, delší dobu a klidně opakovaně. Osvědčuje se zde schéma 2 cykly užívat, jeden měsíc pauza a znovu. U studentů, kde je podpora paměti také nutná, ale příčina jejího oslabení je spíše ve velkých nárocích než nemoci, je vhodný **Stimaral**, který pracuje jiným způsobem. Podpoří totiž trávení, aby z potravy dostalo více živin, které pak mozek spotřebuje pro lepší práci.

Přílišné horko. Ještě bych se chtěla zmínit o několika stavech, spojených s Ohněm, tentokrát ovšem patologickým. Jednak jde o průnik klimatické škodliviny Ohně do organismu. TČM totiž považuje člověka za nedílnou součást světa, nikoli za nějakého výlučného jedince. Proto klimatické energie, které patří jednotlivým ročním obdobím – u léta je to horko – musí být tak akorát. Pokud se stanou nadbytečnými, tedy příliš silnými, způsobují lidem problémy. Známe to dobře z loňska, kdy nám to ukázalo horko, které vysušilo, co se dalo. Totéž se děje i v našem těle. Je-li příliš silný Oheň, vysuší v těle tekutiny a vznikají například rudé odlupující se vyrážky, suchý kašel, nebo tzv. bušení srdce až tachykardie – příliš rychlá srdeční činnost. Zde všude je **Korolen** vhodný, ale vždy s **Drags Imunem**, který odstraňuje z těla horkost.

Noční můry, dětská nespavost. A na závěr jednu zkušenost. U dětí s nočními děsy lze situaci obvykle zvládnout dávkou **Korolenu** před spaním. U velmi neklidných, nespících dětí, nebo u dětí se silně rudým ekzémem lze využít koupel v **Ruticelitu**.

CHARAKTERISTIKY PRVKU OHEŇ

příroda Mars, jih, poledne, léto, horko

děje dorůstání, růst, pramen

fauna, flóra ovce, kukuřice, rostliny s velkými listy, plody léta

druh obilí proso

vnímání čichání

tón „a“

barva červená, oranžová, růžová

chut' hořká

síla sestupná

pohyb vzestupný

pach spáleniny

emoce radost

projev smích, řeč, žvanění, přání, pozornost, úzkostlivost, běh, ostrost vidění

tělo srdce, jazyk, tenké střevo, nervová soustava, tvář, krevní cévy, krev, SHEN (šen – duch, myšlení)

tělní tekutiny pot

vizitka nemoci cévy

vstup nemoci hrud'

tělesná forma zaostřená

přirozenost horká

vlastnost je horký a šlehá nahoru

funkce ohřívá a vysušuje

ve fázi změn dorůstání, růst

energie velmi aktivní

měsíční fáze úplněk

Oheň dává:

nadšení, vřelost, rozhodnost, statečnost, výrazné vůdčí kvality, přirozenou autoritu, aktivitu až agresivitu, touhu po dobrodružství a změně, překotnost, panovačnost, samolibost, úzkostlivost a ulpívání.

Přeji Vám všem klidné a radostné dny, MUDr. ALEXANDRA VOSÁTKOVÁ

Příští díl seriálu: Vitae č. 7,8/2019 – Země